

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2004/8/EG

av den 11 februari 2004

om främjande av kraftvärme på grundval av efterfrågan på nyttiggjord värme på den inre marknaden för energi och om ändring av direktiv 92/42/EEG

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 175.1 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽³⁾,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽⁴⁾, och

av följande skäl:

- (1) Möjligheterna att använda kraftvärme för att spara energi är inte tillräckligt utnyttjade i gemenskapen för närvarande. Främjande av högeffektiv kraftvärme på grundval av efterfrågan på nyttiggjord värme är en prioritering för gemenskapen eftersom nyttan med kraftvärme kan bli avsevärd med tanke på besparingar av primärenergi, undvikande av överföringsförluster och minskning av utsläpp, framför allt av växthusgaser. Dessutom kan en effektiv energianvändning genom kraftvärme bidra på ett positivt sätt till försörjningstryggheten och till Europeiska unionens och medlemsstaternas konkurrenssituation. Därför är det nödvändigt att vidta åtgärder för att se till att möjligheterna utnyttjas bättre inom ramen för den inre marknaden för energi.
- (2) I Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/54/EG ⁽⁵⁾ fastställs gemensamma regler för produktion, överföring, distribution och leverans av el inom den inre marknaden för el. I detta sammanhang bidrar utvecklingen av kraftvärme till att öka konkurrensen, även med hänsyn till nya marknadsaktörer.
- (3) I grönboken "Mot en europeisk strategi för tryggad energiförsörjning" konstateras det att Europeiska unionen är kraftigt beroende av sina externa försörjningskällor, som

idag tillgodoser 50 procent av dess behov – en siffra som kommer att stiga till närmare 70 procent år 2030 om de nuvarande tendenserna håller i sig. Importberoende och ökande importandelar ökar risken för försörjningsavbrott eller försörjningssvårigheter. Försörjningstryggheten bör inte enbart ses som en fråga om att minska importberoendet och öka den inhemska produktionen. För en trygg försörjning krävs en lång rad politiska initiativ för att, bland annat, skapa en diversifiering av källor och teknik samt förbättra de internationella relationerna. I grönboken betonades vidare att en trygg energiförsörjning är avgörande för en hållbar utveckling i framtiden. I grönboken framgår avslutningsvis att nya åtgärder för att minska efterfrågan på energi är avgörande, både för att minska importberoendet och för att begränsa utsläppen av växthusgaser. Europaparlamentet efterlyste i sin resolution av den 15 november 2001 om grönboken ⁽⁶⁾ incitament för att uppmuntra en övergång till effektiva anläggningar för energiproduktion, inbegripet kraftvärme.

- (4) I kommissionens meddelande "Hållbar utveckling i Europa för en bättre värld: En strategi för hållbar utveckling i Europeiska unionen", som presenterades vid Europeiska rådets möte i Göteborg den 15 och 16 juni 2001, pekades klimatförändringarna ut som ett av de största hindren för hållbar utveckling. I meddelandet betonades också behovet av att öka användningen av ren energi och att vidta tydliga åtgärder för att minska efterfrågan på energi.
- (5) En ökad användning av kraftvärme som inriktas på primärenergibesparingar kunde vara en viktig del i det åtgärdepaket som behövs för att Kyotoprotokollet till Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar skall kunna efterlevas, och även i andra strategiska paket för att uppnå ytterligare åtaganden. I meddelandet om genomförandet av första delen av det europeiska klimatförändringsprogrammet pekade kommissionen på främjandet av kraftvärme som en av de åtgärder som behövs för att minska utsläppen av växthusgaser från energisektorn. Kommissionen tillkännagav även att man hade för avsikt att lägga fram ett förslag till direktiv om främjande av kraftvärme under 2002.
- (6) Europaparlamentet välkomnar i sin resolution av den 25 september 2002 om kommissionens meddelande om genomförandet av första delen av det europeiska klimatförändringsprogrammet ⁽⁷⁾ idén om att lägga fram ett förslag till ökade gemenskapsåtgärder för att främja användningen av kraftvärme, och kräver att ett direktiv om främjande av kraftvärme antas snarast.

⁽¹⁾ EGT C 291 E, 26.11.2002, s. 182.

⁽²⁾ EUT C 95, 23.4.2003, s. 12.

⁽³⁾ EUT C 244, 10.10.2003, s. 1.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets yttrande av den 13 maj 2003 (ännu ej offentliggjort i EUT), rådets gemensamma ståndpunkt av den 8 september 2003 (ännu ej offentliggjord i EUT) och Europaparlamentets ståndpunkt av den 18 december 2003 (ännu ej offentliggjort i EUT).

⁽⁵⁾ EUT L 176, 15.7.2003, s. 37.

⁽⁶⁾ EGT C 140 E, 13.6.2002, s. 543.

⁽⁷⁾ EUT C 273 E, 14.11.2003, s. 172.

- (7) Vikten av kraftvärme erkändes också i rådets resolution av den 18 december 1997 ⁽¹⁾ och i Europaparlamentets resolution av den 15 maj 1998 om en gemenskapsstrategi för att främja kraftvärme ⁽²⁾.
- (8) I slutsatserna av den 30 maj 2000 och den 5 december 2000 godkände rådet kommissionens handlingsplan för ökad energieffektivitet och pekade på främjandet av kraftvärme som ett av de prioriterade områdena på kort sikt. I sitt betänkande av den 14 mars 2001 om handlingsplanen för ökad energieffektivitet ⁽³⁾ uppmanade Europaparlamentet kommissionen att framlägga förslag om gemensamma bestämmelser om främjande av kraftvärmeteknik i den utsträckning det ur ekologisk synvinkel är förnuftigt.
- (9) Rådets direktiv 96/61/EG av den 24 september 1996 om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar ⁽⁴⁾, Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/80/EG av den 23 oktober 2001 om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från stora förbränningsanläggningar ⁽⁵⁾ och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/76/EG av den 4 december 2000 om förbränning av avfall ⁽⁶⁾ understryker alla behovet att utvärdera möjligheterna till kraftvärme i nya anläggningar.
- (10) Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/91/EG av den 16 december 2002 om byggnaders energiprestanda ⁽⁷⁾ skall medlemsstaterna se till att det i fråga om nya byggnader med en total användbar golvyta på över 1 000 m² sker en bedömning av om alternativa system, exempelvis kombinerad värme- och elproduktion, är tekniskt, miljömässigt och ekonomiskt genomförbara, och detta skall beaktas innan byggandet inleds.
- (11) Högeffektiv kraftvärme kännetecknas enligt detta direktiv av de energibesparingar som uppnås genom kombinerad istället för separat produktion av värme och el. För att kraftvärmeproduktionen skall kunna betecknas som högeffektiv bör energibesparingarna vara mer än 10 %. För att energibesparingarna skall bli så stora som möjligt och för att undvika att de går förlorade bör största möjliga uppmärksamhet riktas mot driftsvillkoren för kraftvärmepannor.
- (12) Vid utvärdering av primärenergibesparingarna är det viktigt att beakta situationen för de medlemsstater där den mesta elförbrukningen täcks genom import.
- (13) Med hänsyn till insyn och öppenhet är det viktigt att en harmoniserad grunddefinition av kraftvärme antas. När det gäller kraftvärmeanläggningar som är utrustade för separat el- och värmeproduktion, bör sådan produktion inte anses som kraftvärme vid utfärdande av ursprungsgaranti och för statistiska ändamål.
- (14) För att se till att stödet till kraftvärmeproduktion inom ramen för detta direktiv grundas på efterfrågan på nyttiggjord värme och primärenergibesparingar är det nödvändigt att införa kriterier så att energieffektiviteten i den typ av kraftvärmeproduktion som faller under grunddefinitionen skall kunna fastställas och bedömas.
- (15) Det allmänna syftet med detta direktiv bör vara att fastställa en harmoniserad metod för beräkning av kraftvärmeproducerad el och nödvändiga riktlinjer för dess genomförande, med beaktande av metoder som för närvarande utarbetas av de europeiska standardiseringsorganisationerna. Beräkningsmetoden bör gå att anpassa beroende på den tekniska utvecklingen. Tillämpningen av beräkningarna i bilagorna II och III på mikrokraftvärmepannor kan i enlighet med proportionalitetsprincipen baseras på värden från ett typgodkännandeförfarande som godkänts av ett behörigt oberoende organ.
- (16) De definitioner av kraftvärme och högeffektiv kraftvärme som används i detta direktiv påverkar inte användningen av de definitioner i nationell lagstiftning som används för andra syften än de som fastställs i detta direktiv. Det är lämpligt att dessutom använda relevanta definitioner i 2003/54/EG och i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/77/EG av den 27 september 2001 om främjande av el producerad från förnybara energikällor på den inre marknaden för el ⁽⁸⁾.
- (17) Mätningen av produktionen av nyttiggjord värme vid kraftvärmeverkets produktionsställe understryker behovet av att säkerställa att fördelarna med den nyttiggjorda värmen från kraftvärme inte går förlorade i höga värmeförluster från distributionsnäten.
- (18) El-värmeförhållandet är en teknisk uppgift som måste definieras för beräkningen av mängden kraftvärmeproducerad el.
- (19) I detta direktiv kan definitionen av kraftvärmepanna också omfatta utrustning i vilken endast elenergi eller endast värmeenergi kan framställas, t.ex. reserveldning och efterbränningsenheter. Produktionen från sådan utrustning bör inte anses som kraftvärme vid utfärdande av ursprungsgaranti och för statistiska ändamål.

⁽¹⁾ EGT C 4, 8.1.1998, s. 1.

⁽²⁾ EGT C 167, 1.6.1998, s. 308.

⁽³⁾ EGT C 343, 5.12.2001, s. 190.

⁽⁴⁾ EGT C 257, 10.10.1996, s. 26.

⁽⁵⁾ EGT L 309, 27.11.2001, s. 1.

⁽⁶⁾ EGT L 332, 28.12.2000, s. 91.

⁽⁷⁾ EGT L 1, 4.1.2003, s. 65.

⁽⁸⁾ EGT L 283, 27.10.2001, s. 33.

- (20) Definitionen av småskalig kraftvärme omfattar bland annat mycket småskalig kraftvärme och decentraliserade kraftvärmepannor, t.ex. kraftvärmepannor som tillgodoser behoven i isolerade områden eller begränsade privata, kommersiella eller industriella behov.
- (21) För att öka insyn och öppenhet i samband med konsumenternas val mellan kraftvärmeproducerad el och el som producerats med annan teknik är det nödvändigt att se till att ursprunget i högeffektiv kraftvärme kan garanteras på grundval av harmoniserade referensvärden för effektivitet. Ursprungsgarantiordningar innebär inte i sig själva en rätt att utnyttja nationella stödmekanismer.
- (22) Det är viktigt att alla former av el som produceras från högeffektiv kraftvärme kan omfattas av ursprungsgarantier. Det är viktigt att göra en klar skillnad mellan ursprungsgarantier och överlåtbara certifikat.
- (23) För att kraftvärmetekniken skall få ökad genomslagskraft på marknaden på medellång sikt är det lämpligt att kräva att medlemsstaterna antar och publicerar en rapport där den nationella kraftvärmepotentialen analyseras; en separat analys av de hinder som finns för kraftvärme och av de åtgärder som vidtagits för att se till att certifieringssystemet är tillförlitligt bör också ingå.
- (24) Offentligt stöd bör vara förenligt med bestämmelserna i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till skydd för miljön⁽¹⁾, inbegripet när det gäller icke-kumulation av stöd. Enligt dessa riktlinjer kan för närvarande vissa typer av offentligt stöd tillåtas om det kan påvisas att stödåtgärderna gynnar miljön därför att verkningsgraden är ovanligt hög, därför att energiåtgången kan minska eller därför att tillverkningsprocessen påverkar miljön mindre. Sådant stöd kommer i vissa fall att vara nödvändigt för att kraftvärmepotentialen skall kunna utnyttjas ytterligare, i synnerhet med tanke på behovet av att internalisera de externa kostnaderna.
- (25) System för offentligt stöd för främjande av kraftvärme bör i huvudsak vara inriktade på stöd till kraftvärme på grundval av ekonomiskt motiverad efterfrågan på värme och kylning.
- (26) Medlemsstaterna har olika stödmekanismer för kraftvärme på nationell nivå, t.ex. investeringsstöd, skattebefrielse eller skattereduktion, gröna certifikat och system med direkt prisstöd. Ett viktigt medel att uppnå detta direktivs mål är att garantera att dessa mekanismer fungerar väl till dess att ett harmoniserat rättsligt ramverk på gemenskapsnivå blir operativt, för att bibehålla investerarnas förtroende. Kommissionen har för avsikt att övervaka situationen och rapportera om de erfarenheter som gjorts vid tillämpningen av nationella stödssystem.
- (27) För överföring och distribution av el som produceras från högeffektiv kraftvärme bör bestämmelserna i artikel 7.1, 7.2 och 7.5 i direktiv 2001/77/EG samt relevanta bestämmelser i direktiv 2003/54/EG tillämpas. Fram till dess att kraftvärmeproducenten är en berättigad kund enligt nationell lagstiftning och enligt artikel 21.1 i direktiv 2003/54/EG bör avgifterna för köp av ytterligare el, som kraftvärmeproducenterna ibland behöver, fastställas enligt objektiva, klara och tydliga samt icke-diskriminerande kriterier. Tillgången till nätet för el producerad från högeffektiv kraftvärme får särskilt underlättas för småskaliga kraftvärmepannor och mikro-kraftvärmepannor, under förutsättning att kommissionen underrättas.
- (28) Kraftvärmepannor på upp till 400 kW som omfattas av definitionerna i rådets direktiv 92/42/EEG av den 21 maj 1992 om effektivitetskrav för nya värmepannor som eldas med flytande eller gasformigt bränsle⁽²⁾ uppfyller troligen i allmänhet inte det direktivets minimikrav på effektivitet och bör därför inte omfattas av det.
- (29) Kraftvärmesektorns särskilda struktur, med många små och medelstora producenter, bör beaktas, särskilt när de administrativa förfarandena för tillstånd till uppbyggnad av kraftvärmekapacitet ses över.
- (30) Syftet med detta direktiv är att skapa en ram för främjande av kraftvärme och det är därför viktigt att betona behovet av stabila ekonomiska och administrativa förutsättningar för investeringar i nya kraftvärmeanläggningar. Medlemsstaterna bör uppmuntras att tillgodose det behovet genom att utforma stödssystem med en varaktighet på minst fyra år, och genom att undvika att ofta ändra de administrativa förfarandena osv. Medlemsstaterna bör vidare uppmanas att se till att systemen för offentligt stöd uppfyller principen om ett gradvist upphörande.
- (31) Kraftvärmens totala effektivitet och hållbarhet beror på många faktorer, till exempel teknik, bränsletyper, lastkurvor, pannstorlek och temperaturnivå på nyttiggjord värme. Av praktiska skäl och på grund av att värmen måste hålla olika temperatur beroende på hur den skall användas, vilket tillsammans med andra skillnader påverkar kraftvärmeeffektiviteten, kan kraftvärmens indelas i t.ex. följande klasser: industriell kraftvärme, kraftvärme för fjärrvärme och kraftvärme för jordbrukssektorn.

⁽¹⁾ EGT C 37, 3.2.2001, s. 3.

⁽²⁾ EGT L 167, 22.6.1992, s. 17. Direktivet senast ändrat genom direktiv 93/68/EEG (EGT L 220, 30.8.1993, s. 1).

- (32) I enlighet med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna i artikel 5 i fördraget bör allmänna principer om en ram för främjande av kraftvärme på den inre marknaden för energi fastställas på gemenskapsnivå, men detaljerna kring genomförandet bör utformas av medlemsstaterna så att varje medlemsstat kan välja det system som är lämpligast. Detta direktiv begränsar sig till de minimiåtgärder som krävs för att uppnå dessa mål och går inte utöver vad som är nödvändigt för detta syfte.
- (33) De åtgärder som är nödvändiga för att genomföra detta direktiv bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EEG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter ⁽¹⁾.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte

Syftet med detta direktiv är att öka energieffektiviteten och förbättra försörjningstryggheten genom att skapa en ram för främjande och utveckling av högeffektiv kraftvärme på grundval av efterfrågan på nyttiggjord värme och primärenergibesparingar på den inre marknaden för energi med hänsyn till särskilda nationella omständigheter, i synnerhet klimatförhållanden och ekonomiska villkor.

Artikel 2

Räckvidd

Detta direktiv skall tillämpas på framställning av kraftvärme enligt definitionen i artikel 3 och kraftvärmeteknik som förtecknas i bilaga I.

Artikel 3

Definitioner

I detta direktiv avses med

- a) kraftvärme: samtidig framställning i en och samma process av värmeenergi och elenergi och/eller mekanisk energi,
- b) nyttiggjord värme: värme som framställs genom en kraftvärmeprocess för att tillgodose en ekonomiskt motiverad efterfrågan på värme eller kyla.
- c) ekonomiskt motiverad efterfrågan: efterfrågan som inte överstiger behovet av värme eller kyla och som annars skulle tillgodoses på marknadsvillkor genom andra energiframställningsprocesser än kraftvärme,
- d) kraftvärmeproducerad el: el som framställts i en process i samband med produktionen av nyttiggjord värme och som beräknas i enlighet med de metoder som anges i bilaga II,

- e) reservkraft: den el som levereras via elnätet när kraftvärmeprocessen avbryts, inklusive perioder för underhåll, eller är ur funktion,
- f) spetskraft: den el som levereras via elnätet, när efterfrågan på el är större än den mängd el som genereras vid kraftvärmeproduktionen,
- g) total effektivitet: den årliga summan av produktionen av el och mekanisk energi och nyttiggjord värme dividerat med den bränslemängd som använts för den värme som producerats med en kraftvärmeprocess och den totala produktionen av el och mekanisk energi,
- h) effektivitet: effektiviteten beräknad på grundval av bränslenas effektiva värmevärden (benämnas även lägre värmevärden),
- i) högeffektiv kraftvärme: kraftvärme som uppfyller kriterierna i bilaga III,
- j) referensvärde för effektivitet vid separat produktion: effektiviteten vid den alternativa separata produktion av värme och el som kraftvärmeprocessen är avsedd att ersätta,
- k) el-värmeförhållande: förhållandet mellan kraftvärmeproducerad el och nyttiggjord värme vid full kraftvärmedrift med användning av den specifika pannans prestanda,
- l) kraftvärmepanna: panna som kan användas vid kraftvärmedrift,
- m) mikrokraftvärmepanna: kraftvärmepanna med en maximal kapacitet som understiger 50 kW_e,
- n) småskalig kraftvärme: kraftvärmepannor med en installerad kapacitet under 1 MW_e,
- o) kraftvärmeproduktion: summan av el, mekanisk energi och nyttiggjord värme från kraftvärme.

Dessutom skall de relevanta definitionerna i direktiv 2003/54/EG och direktiv 2001/77/EG gälla.

Artikel 4

Effektivitetskriterier för kraftvärme

1. Vid fastställandet av kraftvärmens effektivitet i enlighet med bilaga III, skall kommissionen i enlighet med förfarandet i artikel 14.2, senast den 21 februari 2006 fastställa harmoniserade referensvärden för effektivitet vid separat produktion av el och värme. Dessa harmoniserade referensvärden för effektivitet skall bestå av en uppsättning värden som differentieras av relevanta faktorer, bland annat konstruktionsår och bränsletyper, och de måste grundas på en väldokumenterad analys, bland annat med beaktande av uppgifter från operativ användning under realistiska förhållanden, gränsöverskridande elhandel, bränslemix och klimatförhållanden samt tillämpad kraftvärmeteknik i enlighet med principerna i bilaga III.

⁽¹⁾ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

2. Kommissionen skall, i enlighet med förfarandet i artikel 14.2, se över de harmoniserade referensvärdena för effektivitet för separat produktion av el och värme som avses i punkt 1, första gången den 21 februari 2011 och därefter vart fjärde år, i syfte att beakta teknisk utveckling och förändringar i fördelningen av energikällor.

3. Medlemsstater som genomför detta direktiv innan kommissionen har fastställt harmoniserade referensvärden för effektivitet för den separata produktion av el och värme som avses i punkt 1 bör, fram till den tidpunkt som avses i punkt 1, anta nationella referensvärden för effektivitet för separat produktion av värme och el, vilka skall användas vid beräkningen av primärenergibesparingar från kraftvärme i enlighet med metoden i bilaga III.

Artikel 5

Ursprungsgaranti för el från högeffektiv kraftvärme

1. På grundval av de harmoniserade referensvärden för effektivitet som avses i artikel 4.1 skall medlemsstaterna senast sex månader efter det att dessa värden har antagits se till att ursprunget för el som producerats genom högeffektiv kraftvärme kan garanteras i enlighet med objektiva, klara och tydliga samt icke-diskriminerande kriterier som har fastställts av varje medlemsstat. De skall se till att denna ursprungsgaranti för el gör det möjligt för producenterna att påvisa att den el de säljer producerats genom högeffektiv kraftvärme och utfärdas för detta ändamål på begäran av producenten.

2. Medlemsstaterna får utse ett eller flera behöriga organ, som är oberoende av produktions- och distributionsverksamhet, med uppgift att kontrollera utfärdandet av sådana ursprungsgarantier som avses i punkt 1.

3. Medlemsstaterna eller de behöriga organen skall inrätta lämpliga mekanismer för att se till att ursprungsgarantierna är både riktiga och tillförlitliga samt i den rapport som avses i artikel 10.1 beskriva de åtgärder som vidtagits för att se till att garantisystemet är tillförlitligt.

4. System för ursprungsgaranti ger inte i sig rätt att komma i åtnjutande av nationella stödmekanismer.

5. För ursprungsgarantin skall följande gälla:

- Energikällans lägre värmevärde skall anges, när det gäller elproduktionen, samt hur den värme som framställts samtidigt som elen har använts och datum och plats för produktionen.
- Den mängd el från högeffektiv kraftvärme enligt bilaga II som garantin avser skall anges.
- Primärenergibesparingarna skall anges, beräknade i enlighet med bilaga III på grundval av harmoniserade referensvärden för effektivitet som fastställts av kommissionen enligt artikel 4.1.

Medlemsstaterna får förse ursprungsgarantin med kompletterande information.

6. Sådana ursprungsgarantier som utfärdats i enlighet med punkt 1 bör medlemsstaterna ömsesidigt erkänna, enbart som bevis för det som avses i punkt 5. Vägran att erkänna en ursprungsgaranti som ett sådant bevis, i synnerhet av skäl som rör bedrägeribekämpning, måste grundas på objektiva, klara och tydliga samt icke-diskriminerande kriterier.

Om en ursprungsgaranti inte erkänns, får kommissionen tvinga den vägrande parten att erkänna den, i synnerhet med beaktande av de objektiva, klara och tydliga samt icke-diskriminerande kriterier som ett sådant erkännande skall grundas på.

Artikel 6

Nationella potentialer för högeffektiv kraftvärme

1. Medlemsstaterna skall göra en analys av respektive nationell potential för användning av högeffektiv kraftvärme, inbegripet högeffektiv mikrokraftvärme.

2. Analysen skall

- grundas på väldokumenterade vetenskapliga uppgifter och överensstämma med de kriterier som förtecknas i bilaga IV,
- identifiera hela den potential för efterfrågan på nyttiggjord värme och kyla som är lämplig för högeffektiv kraftvärme samt tillgången till bränslen och andra energiresurser som används i kraftvärme,
- omfatta en separat analys av de hinder som kan finnas för utnyttjandet av den nationella potentialen för högeffektiv kraftvärme. Analysen skall framför allt avse hinder i form av priser och kostnader på och tillgång till bränslen, hinder i samband med frågor som rör nätet, administrativa förfaranden samt bristande internalisering av externa kostnader i energipriserna.

3. Medlemsstaterna skall första gången senast den 21 februari 2007 och därefter vart fjärde år, på en begäran av kommissionen åtminstone sex månader före den tillämpliga tidpunkten, göra en utvärdering av de framsteg som gjorts för att öka andelen högeffektiv kraftvärme.

Artikel 7

Stödarrangemang

1. Medlemsstaterna skall se till att stödet till kraftvärme – befintliga och framtida kraftvärmepannor – grundas på efterfrågan på nyttiggjord värme och primärenergibesparingar, mot bakgrund av de möjligheter som finns att minska efterfrågan på energi genom andra ekonomiskt genomförbara eller miljövänliga åtgärder, liksom andra energieffektivitetsåtgärder.

2. Kommissionen skall, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i fördraget, utvärdera tillämpningen av de stödmekanismer som används i medlemsstaterna enligt vilka en kraftvärmeproducent på grundval av regler som utfärdats av offentliga myndigheter, får direkt eller indirekt stöd som skulle kunna leda till begränsning av handeln.

Kommissionen skall överväga huruvida sådana mekanismer bidrar till att målen i artikel 6 och artikel 174.1 i fördraget uppfylls.

3. Kommissionen skall, i den rapport som avses i artikel 11, lägga fram en väldokumenterad analys av erfarenheterna av de olika parallella stödmekanismer som avses i punkt 2 i den här artikeln och tillämpningen av dessa. I rapporten skall göras en bedömning av om stödsystemen för främjande av användningen av högeffektiv kraftvärme enligt de nationella potentialer som avses i artikel 6, varit framgångsrika och kostnadseffektiva. Rapporten skall även innehålla en översikt över huruvida stöddarrangemangen har bidragit till att skapa stabila förutsättningar för investeringar i kraftvärme.

Artikel 8

Frågor avseende elnät och tariffer

1. I syfte att garantera överföring och distribution av el producerad genom högeffektiv kraftvärme skall bestämmelserna i artikel 7.1, 7.2 och 7.5 i direktiv 2001/77/EG liksom de relevanta bestämmelserna i direktiv 2003/54/EG tillämpas.

2. Fram till dess att kraftvärmeproducenten är en berättigad kund enligt nationell lagstiftning och enligt artikel 21.1 i direktiv 2003/54/EG, bör medlemsstaterna vidta de åtgärder som krävs för att se till att tarifferna för inköp av reservkraft eller spetskraft grundas på offentliggjorda tariffer och villkor.

3. Medlemsstaterna får bl.a. underlätta tillgången till nätet för el producerad från högeffektiv kraftvärme från småskaliga kraftvärmepannor och mikrokraftvärmepannor, under förutsättning att de anmäler detta till kommissionen.

Artikel 9

Administrativa förfaranden

1. Medlemsstaterna eller de behöriga organ som medlemsstaterna har utsett skall utvärdera nuvarande lagstiftning och regelverk om tillståndsförfaranden eller de andra förfaranden som anges i artikel 6 i direktiv 2003/54/EG och som omfattar högeffektiva kraftvärmepannor.

Sådana utvärderingar skall göras i syfte att

- främja utformningen av kraftvärmepannor som motsvarar ekonomiskt motiverade krav på nyttiggjord värme samt undvika produktion av mer värme än nyttiggjord värme,
- minska lagstiftningshinder och andra hinder för en ökning av kraftvärmeproduktionen,
- få fram effektivare och snabbare förfaranden på lämplig administrativ nivå, och
- se till att reglerna är objektiva, klara och tydliga samt icke-diskriminerande och fullt ut beaktar särdragen hos de olika kraftvärmeteknikerna.

2. Medlemsstaterna skall – om det är relevant med hänsyn till den nationella lagstiftningen – ange hur långt de kommit med följande:

- Samordning mellan de olika administrativa organen när det gäller tidsfrister för samt mottagande och behandling av ansökningar om tillstånd.
- Möjligheten att fastställa särskilda riktlinjer för den verksamhet som avses i punkt 1 och möjligheten att införa ett snabbplaneringsförfarande för kraftvärmeproducenter.
- Utseende av myndigheter för medling vid tvister mellan tillståndsgivande myndigheter och dem som ansöker om tillstånd.

Artikel 10

Medlemsstaternas rapportering

1. Medlemsstaterna skall senast den 21 februari 2006 offentliggöra en rapport med resultaten av de analyser och utvärderingar som utförts i enlighet med följande artiklar: 5.3, 6.1, 9.1 och 9.2.

2. Medlemsstaterna skall senast den 21 februari 2007 och därefter vart fjärde år, på begäran av kommissionen minst sex månader före utsatt datum, offentliggöra en rapport med resultatet av den utvärdering som avses i artikel 6.3.

3. Medlemsstaterna skall första gången före december månads utgång 2004, omfattande uppgifter för år 2003, och därefter varje år till kommissionen överlämna statistiska uppgifter om nationellt kraftvärmeproducerad elkraft och värme, i enlighet med den metod som anges i bilaga II.

De skall även överlämna årliga statistiska uppgifter om kraftvärmekapacitet och bränslen som används för kraftvärme. Medlemsstaterna får även överlämna statistik över de primärenergibesparingar som uppnåtts genom användning av kraftvärme, i enlighet med den metod som anges i bilaga III.

Artikel 11

Kommissionens rapportering

1. Kommissionen skall, på grundval av de rapporter som överlämnas i enlighet med artikel 10, se över tillämpningen av detta direktiv och senast den 21 februari 2008 och därefter vart fjärde år, överlämna en rapport om genomförandet av detta direktiv till Europaparlamentet och rådet.

Rapporten skall i synnerhet

- beakta framstegen i förverkligandet av respektive nationell potential för högeffektiv kraftvärme enligt artikel 6,
- bedöma i vilken utsträckning regler och förfaranden för utformningen av ramvillkor för kraftvärme på den inre marknaden för energi har utformats på grundval av objektiva, klara och tydliga samt icke-diskriminerande kriterier och med beaktande av fördelarna med kraftvärme,

- c) granska erfarenheterna av användningen och samexistens av de olika parallella stödmekanismerna för kraftvärme, och
- d) se över referensvärdena för effektivitet för separat produktion med nuvarande teknik.

Vid behov skall kommissionen tillsammans med rapporten lägga fram ytterligare förslag till Europaparlamentet och rådet.

2. När de framsteg som avses i punkt 1 a utvärderas skall kommissionen beakta i vilken utsträckning de nationella potentialerna för högeffektiv kraftvärme som avses i artikel 6 har utnyttjats eller avses att utnyttjas med hänsyn till medlemsstaternas åtgärder, förhållanden inklusive klimatförhållanden, och effekterna av den inre energimarknaden och konsekvenserna av andra gemenskapsinitiativ såsom Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG⁽¹⁾.

Om så är lämpligt skall kommissionen lägga fram ytterligare förslag för Europaparlamentet och rådet, särskilt med syfte att utarbeta en handlingsplan för utveckling av högeffektiv kraftvärme i gemenskapen.

3. När möjligheterna för ytterligare harmonisering av beräkningsmetoder enligt i artikel 4.1 bedöms, skall kommissionen beakta konsekvenserna av de alternativa beräkningar som avses i artikel 12, bilagorna II och III, på den inre energimarknaden, även med hänsyn till erfarenheterna från nationella stödmekanismer.

Om så är lämpligt skall kommissionen lägga fram ytterligare förslag för Europaparlamentet och rådet i syfte att ytterligare harmonisera beräkningsmetoderna.

Artikel 12

Alternativa beräkningar

1. Fram till slutet av 2010 och under förutsättning att de i förväg får godkännande av kommissionen får medlemsstaterna använda andra metoder än de som föreskrivs i bilaga II b för att från de rapporterade uppgifterna subtrahera eventuell el som inte producerats i samband med en kraftvärmeprocess. För de ändamål som avses i artiklarna 5.1 och 10.3 skall mängden kraftvärmeproducerad el dock fastställas enligt bilaga II.

2. Medlemsstaterna får beräkna primärenergibesparingar från produktion av värme och el och mekanisk energi enligt bilaga III c, utan att bilaga II tillämpas för att utesluta den icke-kraftvärmeproducerade värmen och elen inom samma process. Sådan produktion kan betraktas som framställning genom högeffektiv kraftvärme under förutsättning att den uppfyller effektivitetskriterierna i bilaga III a och, för kraftvärmepannor med en kapacitet på över 25 MW, den totala kapaciteten överskrider 70 %. En specifikation av den mängd kraftvärmeproducerad el som framställs genom denna produktion skall för utfärdande av ursprungsgaranti och för statistiska ändamål emellertid fastställas i enlighet med bilaga II.

3. Fram till slutet av 2010 får medlemsstaterna använda alternativa metoder för att definiera en kraftvärmeproduktion som högeffektiv kraftvärme utan att kontrollera att kraftvärmeproduktionen uppfyller kriterierna i bilaga III a, om det på nationell nivå kan påvisas att den kraftvärmeproduktion som fastställs genom en sådan alternativ beräkningsmetod i genomsnitt uppfyller kriterierna i bilaga III a. Om en ursprungsgaranti utfärdas för en sådan produktion, får den effektivitet hos kraftvärmeproduktionen som anges i garantin då inte överstiga tröskelvärdena för kriterierna i bilaga III a, om inte annat påvisas genom beräkningar i enlighet med bilaga III. En specifikation av den mängd kraftvärmeproducerad el som framställs genom denna produktion skall för utfärdande av ursprungsgaranti och för statistiska ändamål emellertid fastställas i enlighet med bilaga II.

Artikel 13

Översyn

1. De tröskelvärden som används för beräkning av kraftvärmeproducerad el enligt bilaga II a skall anpassas till den tekniska utvecklingen i enlighet med förfarandet i artikel 14.2.

2. De tröskelvärden som används för beräkning av kraftvärmeproduktionens effektivitet och primärenergibesparingar enligt bilaga III a skall anpassas till den tekniska utvecklingen i enlighet med förfarandet i artikel 14.2.

3. Riktlinjerna för fastställande av el-värmeförhållandet enligt bilaga II d skall anpassas till den tekniska utvecklingen i enlighet med förfarandet i artikel 14.2.

Artikel 14

Kommittéförfarande

1. Kommissionen skall biträdas av en kommitté.

2. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 5 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

Den tid som avses i artikel 5.6 i beslut 1999/468/EG skall vara tre månader.

3. Kommittén skall själv anta sin arbetsordning.

Artikel 15

Införlivande

Medlemsstaterna skall sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 21 februari 2006. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

⁽¹⁾ EUT L 275, 25.10.2003, s. 32.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 16

Ändring av direktiv 92/42/EEG

Följande strecksats skall läggas till i artikel 3.1 i direktiv 92/42/EEG:

”— kraftvärmepannor enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/8/EG av den 11 februari 2004 om främjande av kraftvärme på grundval av efterfrågan på nyttiggjord värme på den inre marknaden för energi (*).

(*) EUT L 52, 21.2.2004, s. 50.”

Artikel 17

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 18

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 11 februari 2004.

På Europaparlamentets vägnar

P. COX

Ordförande

På rådets vägnar

M. McDOWELL

Ordförande

BILAGA I

Kraftvärmetekniker som omfattas av detta direktiv

- a) Kombicykel med värmeåtervinning
- b) Mottrycksturbin
- c) Kondensturbin med ångavtappning
- d) Gasturbin med värmeåtervinning
- e) Förbränningsmotor
- f) Mikroturbiner
- g) Stirlingmotorer
- h) Bränsleceller
- i) Ångmaskiner
- j) Organiska Rankinecykler
- k) Andra typer av tekniker eller kombinationer av tekniker som omfattas av definitionerna i artikel 3 a

BILAGA II

Beräkning av kraftvärmeproducerad el

De värden som används för beräkning av kraftvärmeproducerad el skall fastställas på grundval av den förväntade eller faktiska driften av pannan under normala användningsförhållanden. För mikrokraftvärmepannor får beräkningen baseras på certifierade värden.

- a) I följande fall skall den kraftvärmeproducerade elen betraktas som lika med pannans totala årliga elproduktion, uppmätt vid anslutningspunkten till huvudgeneratorerna:
- i) I de kraftvärmepannor av typerna b, d, e, f, g och h som avses i bilaga I, med en total årlig effektivitet som av medlemsstaterna fastställts till minst 75 %.
 - ii) I de kraftvärmepannor av typerna a och c som avses i bilaga I, med en total årlig effektivitet som av medlemsstaterna fastställts till minst 80 %.
- b) I kraftvärmepannor med en total årlig effektivitet under det värde som anges i led a i (de kraftvärmepannor av typerna b, d, e, f, g och h som avses i bilaga I eller med en total årlig effektivitet under det värde som anges i led a ii (de kraftvärmepannor av typerna a och c som avses i bilaga I skall följande formel användas:

$$E_{\text{CHP}} = H_{\text{CHP}} \cdot C$$

där

E_{CHP} är mängden kraftvärmeproducerad el

C är el-värmeförhållandet

H_{CHP} är mängden av nyttiggjord värme från kraftvärmeproduktionen (beräknad för detta ändamål som den totala värmeproduktionen minus den värme som producerats i separata pannor eller genom direkt ångavtappning från ånggeneratoren före turbinen).

Beräkningen av kraftvärmeproducerad el måste grundas på det verkliga el-värmeförhållandet. Om det verkliga el-värmeförhållandet för en kraftvärmepanna är okänt, får följande standardvärden användas, särskilt för statistiska ändamål, för de kraftvärmepannor av typerna a, b, c, d, och e som avses i bilaga I, förutsatt att beräknad mängd kraftvärmeproducerad el understiger eller är lika med pannans totala elproduktion:

Typ av panna	Standardvärden för el-värmeförhållandet, C
Kombicykel med värmeåtervinning	0,95
Mottrycksturbin	0,45
Kondensturbin med ångavtappning	0,45
Gasturbin med värmeåtervinning	0,55
Förbränningsmotor	0,75

Om medlemsstaterna fastställer standardvärden för el-värmeförhållanden för de pannor av typerna f, g, h, i, j och k som avses i bilaga I, skall dessa värden offentliggöras och anmälas till kommissionen.

- c) Om en del av energiinnehållet i den bränslemängd som använts för kraftvärmeprocessen återvinns i kemikalier, kan denna del subtraheras från bränslemängden innan den totala effektiviteten i enlighet med leden a och b beräknas.
- d) Medlemsstaterna får fastställa el-värmeförhållandet som förhållandet mellan el och nyttiggjord värme vid en kraftvärmeprocess som används vid dellast med användning av de operativa uppgifterna för den specifika pannan.
- e) Kommissionen skall i enlighet med förfarandet i artikel 14.2 lägga fram ingående riktlinjer för genomförande och tillämpning av bilaga II, inbegripet fastställandet av el-värmeförhållandet.
- f) Medlemsstaterna får använda andra rapporteringsperioder än ett år för de beräkningar som görs enligt leden a och b.

BILAGA III

Metod för att fastställa kraftvärmeprocessens effektivitet

De värden som används för beräkning av kraftvärmeproduktionens effektivitet och besparingarna av primärenergi skall fastställas på grundval av den förväntade eller faktiska driften av pannan under normala förhållanden.

a) *Högeffektiv kraftvärme*

Vid tillämpningen av detta direktiv skall högeffektiv kraftvärmeproduktion uppfylla följande kriterier:

- Kraftvärmeproduktionen i kraftvärmepannor skall innebära besparingar beräknade enligt led b av primärenergi på minst 10 % jämfört med referensvärdena för separat produktion av värme och el.
- Produktionen i småskaliga kraftvärmepannor och mikrokraftvärmepannor, vilken leder till primärenergibesparingar, får betecknas som högeffektiv kraftvärme.

b) *Beräkning av primärenergibesparingar*

De primärenergibesparingar som görs till följd av kraftvärmeproduktion i enlighet med definitionen i bilaga II skall beräknas enligt följande formel:

$$PES = \left(1 - \frac{1}{\frac{CHP H\eta}{Ref H\eta} + \frac{CHP E\eta}{Ref E\eta}} \right) \times 100 \%$$

där

PES är primärenergibesparingarna

CHP H η är kraftvärmeproduktionens värmeeffektivitet definierad som årlig produktion av nyttiggjord värme dividerad med den bränslemängd som använts för att producera summan av nyttiggjord värme och el från kraftvärme.

Ref H η är referensvärdet för effektivitet för separat värmeproduktion.

CHP E η är kraftvärmeproduktionens eleffektivitet definierad som årlig elproduktion genom kraftvärme dividerad med den bränslemängd som använts för att producera summan av nyttiggjord värme och el genom kraftvärme. Om en kraftvärmepanna framställer mekanisk energi, kan den årliga elproduktionen genom kraftvärme ökas med ytterligare en faktor som motsvarar en lika stor mängd el som den mekaniska energin. Denna ytterligare faktor ger inte rätt att utfärda ursprungsgarantier i enlighet med artikel 5.

Ref E η är referensvärdet för effektivitet för separat elproduktion.

c) *Beräkningar av energibesparingar med alternativ beräkningsmetod enligt artikel 12.2*

Om primärenergibesparingarna för en process beräknas enligt artikel 12.2 skall primärenergibesparingarna beräknas enligt formeln i led b i denna bilaga varvid

"CHP H η " skall ersättas med "H η " och

"CHP E η " skall ersättas med "E η "

där

H η betecknar processens värmeeffektivitet, definierad som den årliga värmeproduktionen dividerad med den bränslemängd som använts för att producera summan av värmeproduktionen och elproduktionen.

E η betecknar processens eleffektivitet, definierad som den årliga elproduktionen dividerad med den bränslemängd som använts för att producera summan av värmeproduktionen och elproduktionen. Om en kraftvärmepanna framställer mekanisk energi, kan den årliga elproduktionen genom kraftvärme ökas med ytterligare en faktor som motsvarar en lika stor mängd el som den mekaniska energin. Denna ytterligare faktor ger inte rätt att utfärda ursprungsgarantier i enlighet med artikel 5.

d) Medlemsstaterna får använda andra rapporteringsperioder än ett år för de beräkningar som görs enligt leden b och c i denna bilaga.

e) För mikrokraftvärmepannor får beräkningen baseras på certifierade uppgifter.

f) *Referensvärden för effektivitet för separat produktion av värme och el*

I principerna bakom definitionen av referensvärdena för effektivitet för separat produktion av värme och el som avses i artikel 4.1 och i formeln i led b i denna bilaga skall drifteffektiviteten hos den separata värme- och elproduktion som är avsedd att ersättas av kraftvärme fastställas.

Referensvärdena för effektivitet skall beräknas enligt följande principer:

1. För kraftvärmepannor enligt definitionen i artikel 3, skall jämförelsen med separat elproduktion utgå från principen att samma bränslekategorier jämförs.
2. Varje kraftvärmepanna skall jämföras med den bästa tillgängliga och ekonomiskt motiverade tekniken för separat produktion av värme och el på marknaden under kraftvärmepannans konstruktionsår.
3. Referensvärdena för effektivitet för kraftvärmepannor som är äldre än tio år skall fastställas som referensvärdet för pannor som är tio år gamla.
4. Referensvärdena för effektivitet för separat produktion av el och värme skall återspegla klimatskillnaderna mellan medlemsstaterna.

BILAGA IV

Kriterier för analys av nationell potential för högeffektiv kraftvärme

a) I analysen av nationell potential enligt artikel 6 skall följande beaktas:

- Vilken bränsletyp som sannolikt kommer att användas för att utnyttja kraftvärmemöjligheterna, inbegripet särskild hänsyn till möjligheterna att genom kraftvärme öka användningen av förnybara energikällor på de nationella marknaderna för värme.
- Vilken typ av kraftvärmetekniker enligt bilaga I som sannolikt kommer att användas för att förverkliga den nationella potentialen.
- Vilken typ av separat produktion av värme och el eller, om möjligt, mekanisk energi som den högeffektiva kraftvärmens antas ersätta.
- En uppdelning av potentialen mellan modernisering av befintlig kapacitet och uppbyggnad av ny kapacitet.

b) Analysen skall inbegripa lämpliga mekanismer för bedömning av kostnadseffektiviteten – i form av primärenergibesparingar – om andelen högeffektiv kraftvärme ökar i den nationella energimixen. Analysen av kostnadseffektiviteten skall också beakta nationella åtaganden som gjorts inom ramen för de klimatpolitiska åtaganden som gemenskapen gjort enligt Kyotoprotokollet till Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar.

c) I analysen av nationell kraftvärmepotential skall potentialen i förhållande till tidsramarna 2010, 2015 och 2020 anges, om möjligt med kostnadsuppskattningar för de olika tidsramarna.
